

Aan
Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
dhr. mr. dr. K.H.D.M. Dijkhoff

Afdeling Extern
Wetenschappelijke
Betrekkingen (EWB)

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.wodc.nl

nota

Visie WODC toe te passen methodologie toekomstige
illegalenschattingen

Datum
2 september 2015

Ons kenmerk
2402/679907/15

Bijlagen
1
Rapport
Illegalenschatting 2012-2013

Het vaststellen van het aantal illegale vreemdelingen dat in Nederland verblijft is een lastige exercitie. Bij illegalen gaat het om een deels verborgen populatie, waarvoor geldt dat ze niet eenvoudigweg geteld kunnen worden. Om een indicatie te krijgen van de omvang van de Nederlandse illegalenpopulatie dienen speciaal op (deels) verborgen populaties ontworpen schattingsmethoden te worden ingezet.

Nederlandse methode illegalenschatting

Voor de Nederlandse illegalenschatting wordt sinds 2002 dezelfde schattingsmethode toegepast, een vangst-hervangstmethode volgens het afgeknotte Poisson regressiemodel. De methode maakt gebruik van aanhoudingsgegevens van de Vreemdelingenpolitie. Een vergelijking van verborgen populatie schattingsmethoden die het WODC in 2006 liet uitvoeren liet zien dat alle verborgen populatiemethoden beperkingen en / of onzekerheden kennen¹. Hoewel ook voor de toegepaste vangst-hervangstmethode beperkingen werden geconstateerd was de uitkomst van de methodenvergelijking dat deze methode het meest bruikbaar is voor de Nederlandse illegalenschatting. In 2009 werd in het kader van het CLANDISTINO project, in opdracht van de Europese Commissie, een evaluatie uitgevoerd naar de kwaliteit van de methoden die twaalf Europese landen inzetten voor de illegalenschatting. Het onderzoek liet zien

¹ Sikkel, D., P. van der Heijden & G. van Gils (2006) *Methoden voor omvangschattingen van verborgen populaties, met name illegalen*. Reeks: Onderzoek en Beleid, nr. 243. Den Haag: WODC.

dat alleen de illegalenschattingen die in Italië en Nederland worden uitgevoerd volledig voldoen aan de wetenschappelijke kwaliteitseisen².

Afdeling Extern
Wetenschappelijke
Betrekkingen (EWB)

Bijstelling illegalenschatting 2009

Het huidige onderzoek voor de illegalenschatting voor de periode 2012/13 bracht aan het licht dat een van de databronnen bij de eerder gepubliceerde illegalenschatting 2009³ niet gebruikt had kunnen worden. De data van de Koninklijke Marechaussee blijken bij nader inzien niet geschikt voor een schatting van het aantal in Nederland verblijvende illegale vreemdelingen. Het rapport met de illegalenschatting 2012/13⁴ bevat een bijgestelde schatting voor 2009 en biedt nadere details hieromtrent.

Datum
2 september 2015

Ons kenmerk
2402/679907/15

Triangulatie centraal bij toekomstige illegalenschattingen

Met het oog op de gebleken kwetsbaarheid van de Nederlandse illegalenschatting organiseerde het WODC in juni 2015 een seminar waaraan ruim twintig methodologische en inhoudelijke experts deelnamen die verbonden zijn aan universiteiten of statistische bureaus van gemeenten. In het seminar is nagegaan in hoeverre de bestaande vangst-hervangstmethode volstaat en welke mogelijkheden er bestaan voor verbetering van de illegalenschatting. Breed gedragen werd de conclusie dat een volgende illegalenschatting niet meer alleen gebaseerd zou moeten worden op een vangst-hervangstschatting. Er zou gezocht moeten worden naar mogelijkheden om de kwetsbaarheid van de bestaande methode te verminderen door triangulatie toe te passen⁵. Een voorwaarde voor het toepassen van triangulatie is de beschikbaarheid van onafhankelijke alternatieve data van voldoende kwaliteit. Het seminar leverde verschillende databronnen en methoden op die bij een eventueel toekomstige illegalenschatting mogelijk kunnen worden ingezet ter validatie en duiding van de resultaten van de vangst-hervangst schatting. Een vooronderzoek waarin de praktische geschiktheid en beschikbaarheid van de aanvullende data en methoden worden onderzocht kan deel uitmaken van een volgende illegalenschatting.

---

² Vogel, D. (2009) *Size and Development of Irregular Migration to the EU*. Comparative Policy Brief. Size and development of irregular migration to the EU. CLANDESTINO research project Counting the Uncountable: Data and Trends across Europe. October 2009. European Commission.

³ Heijden, P. van der, M. Cruyff & G. van Gils (2011) *Schatting illegaal in Nederland verblijvende vreemdelingen in 2009*. Den Haag: WODC.

⁴ Heijden, P. van der, M. Cruyff & G. van Gils (2015) *Schattingen aantal illegaal in Nederland verblijvende vreemdelingen 2012-2013*. Den Haag: WODC.

⁵ Bij triangulatie worden meerdere onafhankelijke methoden gebruikt bij het in kaart brengen of schatten van hetzelfde fenomeen. De mate waarin de resultaten van de onafhankelijk uitgevoerde schattingen convergeren in combinatie met de eigenschappen van de schattingsmethode en de gebruikte data leveren informatie op over de waarde (onder meer betrouwbaarheid en precisie) die aan de schatting kan worden toegekend.